

midlertidig Ordning, en Ordning, hvorved man midlertidig raader Bod paa nogle af de værste Brøst, som den nuværende Tilstand lider under; set i Forhold til Grundlovens § 32. Spørgsmaalet er nu, siger jeg, dette, om det er tilladeligt saaledes midlertidig at træffe Bestemmelser om Valgfredens Ordning, som ikke ere i Overensstemmelse med Grundloven. Her er et Punkt, hvor jeg afviger fra de ærede Medlemmer, i hvis Opfattelse af Grundlovens § 32 jeg i øvrigt er enig. Jeg mener nemlig, at ligesom Lovgivningsmagten maa være beføjet til at tage Hensyn til de tilstedeværende Forhold ved Valget af den Tid, paa hvilken den skrider til at foretage en Omordning, hvorved Grundlovens § 32 fyldestgøres, saaledes maa Lovgivningsmagten ogsaa kunne være beføjet til under visse Betingelser at træffe midlertidige Bestemmelser til Afhjælpning af de Brøst, der ere til Stede. Spørgsmaalet er da, om disse Betingelser ere til Stede. Jeg for mit Vedkommende vil dertil kræve, at to Betingelser ere til Stede, og da for det første den, at det med Føje kan siges, at der ikke er nogen Mulighed for i Øjeblikket at faa gennemført nogen anden, med Grundloven stemmende Ordning, eller at faa Grundloven forandret. Jeg tilstaar, at jeg længe har været i Tvivl, om det med Sandhed kunde siges, at der ikke i Øjeblikket var Mulighed til Stede for at faa enten en Grundlovsændring eller en Valgfredslov, der stemmer med Grundlovens § 32, men jeg er under disse lange Forhandlinger ved at se hen til alt, hvad der er udtalt, og alt, hvad der er passeret, navnlig ogsaa til den Stilling, som den høje Regering har indtaget til Sagen, kommen til det Resultat, at, hvad man end vil mene om den Sag, hvad man end vil sige om det rigtige eller ikke rigtige i, at en saadan Stilling er til Stede, tror jeg, at det ikke kan benægtes, at der faktisk for Tiden ikke er nogen Udflugt til hverken at faa en Grundlovsændring vedtagen eller en Valgfredslov, der er overensstemmende med Grundlovens § 32. Jeg tror altsaa at maatte erkende, at den første Betingelse for en midlertidig Afhjælpning af nogle Mangler er til Stede. Jeg kommer da til den anden Betingelse, og det er, at den paagældende Lov virkelig kun er en midlertidig Nødhjælp, og at den ikke er en ny Valgfredslov. I Udvalgets Betænkning er det gentagne Gange fremhævet, at det, som nu ligger for, kun er noget midlertidigt; men ser man hen til selve Indholdet af Lovforslaget, forekommer det mig, at dette Indhold vel kunde vække nogen Tvivl om, hvorvidt det er med Føje, at man

stempler Loven som midlertidig. Lovforslaget indskrænker sig nemlig ikke til at sige: Efterhaanden ere de og de Kredse stegne f. Eks. til det dobbelte af det Folketal, som de efter Grundloven maa indeholde, vi dele dem derfor i saa mange Dele, som der er seksten Tusinder af Mennesker i dem. Man indskrænker sig ikke til noget saadant. Det kan ikke nægtes, at man er gaaet videre, og at man har foretaget en hel Omfordeling, der ogsaa er gaaet ud over de Kredse, hvor saadanne urimelige Forhold ikke just kunne siges at være til Stede. Man har i det hele taget foretaget Omlægninger paa forskellig Maade, som kunde synes at tyde paa, at man har troet det rigtigt ved denne Vejledning ogsaa at tage andre Hensyn end netop, hvad der udfordres i Øjeblikket til at bøde paa Bruddet med Grundloven.

For mig har det derfor været af stor Betydning, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Kreds (B. Holm) har stillet et Ændringsforslag, der gaar ud paa, at selve Loven skulde betegne sig som noget midlertidigt. Vel har jeg hørt det ærede Medlem i Gaar sige, at dette er kun en Titel, og han har udtalt til Dels morsomme Ting om Titlers Tomhed og liden Betydning lige over for Indholdet. Jeg vil imidlertid sige, at for mig har det noget mere at bethede end en tom Titel, at Loven benævnes som midlertidig, navnlig ifølge den Maade, hvorpaa dette Forslag kommer frem i den sidste eller ellefte Time af Sagens Behandling. Naar man fra alle Sider her i Tinget maatte slutte sig om denne Karakteristik af Loven som midlertidig, kan jeg ikke andet, end deri finde en Anerkendelse ikke blot af, at Grundlovens § 32 fremdeles bestaar, saaledes som den lyder — det er jo nemlig en Selvfølge: ingen simpel Lov kan gøre Forandring i Grundlovens § 32, saa det har man ikke nødig at sige — men der ligger deri tillige en Anerkendelse af, at denne Lov, som man nu staar i Færd med at vedtage, ikke er i Overensstemmelse med Grundloven. Deri ligger altsaa, forekommer det mig, ogsaa en Anerkendelse fra Folketingsmedlemmers Side af, at der fremtidig paahviler dem en Pligt, naar de ville være i Overensstemmelse med Grundloven, nemlig til ikke at lade det forblive ved den Lov, der vedtages i dette Øjeblik, men virkelig være opmærksomme paa, at Grundloven bør ske Fyldest saa snart som muligt, for saa vidt man ikke kan blive enig om at sætte noget andet i Stedet for Grundlovens § 32. Jeg har derfor ment, at de konstitutionelle Betænkneligheder, som jeg har næret ved overhovedet at stemme for det